

CONFEDERAȚIA SINDICALĂ NAȚIONALĂ

M E R I D I A N

Str. Mendeleev 36-38, sector 1, București, tel/fax. (021)212.5623; 3168017, 3168018
e-mail: csnmeridian@csnmeridian.ro, csnmeridian@yahoo.com
www.csnmeridian.ro

Nr. 112/30.05.2008

CENTRUL NATIONAL PENTRU DEZVOLTARE DURABILA

DOMNULUI DIRECTOR EXECUTIV CALIN GEORGESCU

Stimate Domnule Director,

Scopul acestei inițiative este de a va supune atenției factorii ce afectează pe termen lung durabilitatea aprovizionării cu materii prime (primare, secundare, deșeuri) pentru economia națională și de a ne asigura ca prin includerea lor în Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă vom genera o abordare/o politică *coerentă* față de provocările ce se ridică la ora actuală mai ales în sectorul non-energetic al industriei extractive.

În consecință va supunem atenției cinci direcții principale care am dori să fie incluse în Strategia Națională de Dezvoltare Durabilă:

- 1) Creșterea aprovizionării cu materii prime din surse proprii printr-o exploatare rațională a resurselor pe principiul dezvoltării durabile.
- 2) Asigurarea durabilității și a unei transparențe ridicate în activitățile din sectorul extractiv.
- 3) Întărirea capacității instituționale la nivel sectorului extractiv și al organismelor de reglementare .
- 4) Creșterea eficienței în utilizarea resurselor.
- 5) Creșterea gradului de cunoaștere a rezervelor de materii prime.

Problema

Disponibilitatea și utilizarea eficientă a materiilor prime sunt factori cheie pentru dezvoltarea durabilă a țărilor industrializate și în curs de dezvoltare.

Industria extractivă non-energetică asigură o gamă largă de minerale, inclusiv minereuri de metale, argile și agregate ce sunt exploatare din mine sau cariere de piatră pentru construcția de drumuri, case, școli și spitale, cât și alte produse cum ar fi computere, mașini, articole de uz-casnic, care de multe ori sunt tratate cu indiferență în economia modernă.

Situația actuală necesită o abordare integrată prin care politicile și instrumentele UE relevante să fie armonizate cu cele naționale cu scopul de a asigura disponibilitatea materiilor prime de bază, cât și durabilitatea în ceea ce privește extracția și utilizarea acestora.

Atit la nivel global, cit si la nivel european sau național dezvoltarea durabilă ridică noi provocări importante asociate accesului și utilizării raționale a materiilor prime.

Peste 3,6 milioane de oameni locuiesc în țări bogate în petrol, gaz și minerale. Printr-o organizare riguroasă, exploatarea acestor resurse poate genera venituri considerabile ce sprijină dezvoltarea și reducerea sărăciei. Totuși, dacă măsurile de reglementare nu sunt suficient de solide, aceste activități pot degenera în sărăcie, corupție și conflict.

Contextul industriei extractive la nivel

European

Industria extractivă non-energetică (NEEI) din cadrul EU27 are o cifră de afaceri de aproximativ €316 miliarde și, în 2005, a asigurat aproximativ 1,1 milioane de locuri de muncă directe. Sectorul NEEI, ce cuprinde peste 16.500 companii, este dominat de întreprinderi mici și mijlocii. În afară de contribuția directă pe piața cererii de forță de muncă și producție, aceste firme joacă un rol esențial ca furnizori pentru sectoarele industriale majore din amonte, cum sunt construcțiile, sectoarele de metale și substanțe chimice.

National

Resursele minerale care, în diverse stadii de cunoaștere pot fi exploatate cu actualele tehnologii miniere. Condițiile geominere și caracteristicile mineralogice ale zăcămintelor din România sunt complexe, iar parametrii privind calitatea se situează la limita inferioară, raportat la calitatea zăcămintelor similare exploatate în prezent pe plan mondial, cu tehnologii performante și cu productivități de 5-12 ori mai mari.

Structura sectorului de exploatare a substanțelor minerale

În acest sector, își desfășoară activitatea un număr de 16 agenți economici cu capital de stat și 363 agenți economici cu capital privat, din care:
cărbune:

- 2 companii naționale, respectiv SNLO și CNH Petroșani
- 3 complexe energetice respectiv CE Rovinari, CE Turceni, CE Craiova,
- 1 societate națională, respectiv SNC Ploiești
- 1 societate comercială, respectiv S.C. Banat Anina

minereuri metalifere:

- 2 companii naționale, respectiv C.N. MINVEST S.A. Deva și C.N. REMIN S.A. Baia Mare
- 4 societăți comerciale, respectiv S.C. MOLDOMIN S.A. Moldova Nouă, S.C. CUPRUMIN
- S.A. Abrud, S.C. Băița S.A. Stei și S.C. Bucovina Min Vatra Dornei
- 5 operatori minieri - agenți economici cu capital privat

substanțe nemetalifere, roci utile

- 330 operatori minieri - agenți economici cu capital privat

Substanțe radioactive (uraniu)

- 1 companie națională, respectiv CNU București

sare:

- 1 societate națională, respectiv S.N. Sării București

apa minerala

- 1 societate națională, respectiv SNAM București
- 28 operatori - agenți economici cu capital privat

În prezent, activitatea de extracție se desfășoară în 65 de mine și cariere, iar cea de preparare în 22 de Uzine. Starea infrastructurii și a nivelului tehnologic diferă, în funcție de particularitățile substanței, capacitatea de finanțare a operatorilor minieri sau de politicile de intervenție a statului.

Abordarea activității în industria minieră pe principii de piață liberă, care vizează:

- valorificarea produselor miniere în condițiile pieței libere, la concurență cu orice alți furnizori interni sau externi;
- reconsiderarea perimetrelor de exploatare, în vederea concentrării extracției pe zonele cele mai productive;
- realizarea producției miniere la costuri competitive;
- optimizarea numărului de personal și a salarizării acestuia, astfel încât exploatările să funcționeze eficient;
- modernizarea, reabilitarea și re tehnologizarea minelor viabile și cu condiții de viabilizare, astfel încât să faciliteze transferul licențelor de exploatare către operatori privați.

Tendențe la nivel European

O abordare integrată pentru a asigura creșterea competitivității sectorului extractiv non-energetic

O abordare integrată ar trebui să conțină următoarele elemente:

- asigurarea energiei la prețuri competitive printr-o piață de energie funcțională;
- crearea condițiilor care să permită conformarea totală a sectorului extractiv cu obiectivele de mediu Comunitare și adaptarea la cerințele impuse odată cu asumarea obiectivelor curajoase la nivel Comunitar în privința schimbărilor climatice.
- Încurajarea cercetării și dezvoltării și creșterea capacității instituționale.
- Crearea unor piețe globale deschise și competitive și eliminarea distorsiunilor din piața mărfurilor și a materiilor prime.

Ne confruntăm la nivel global cu o situație fără precedent de cerere pentru materii prime datorită nivelului ridicat și continuu de creștere a cererii la nivel mondial, în special din partea economiilor în curs de dezvoltare cum este China și India, o tendință ce, în general,

se așteaptă să se consolideze în deceniile viitoare. UE depinde în mare măsură de importul materiilor prime de bază; a importat peste 175 milioane tone de minerale de metal în 2004, în valoare de 10,5 miliarde euro, raportat la o producție internă de numai 30 milioane de tone. Rata de dependență pentru importul acestor minerale variază de la 74% pentru minereu de cupru, 80% pentru minereu de zinc și bauxită, 86% pentru nichel, până la 100% pentru materiale cum ar fi cobalt, platină, titaniu și vanadiu.

Tendențele actuale s-au accentuat prin mișcări ascendente în ceea ce privește prețul care a impus adevărate provocări privind competitivitatea industriei prelucrătoare în general, și de asemenea, a ridicat probleme pe termen lung în ceea ce privește siguranța în furnizarea materiilor prime.

Și în ceea ce privește furnizarea internă există o problemă de îmbunătățire a accesului de durată la materiile prime, prin surse europene. Aceasta ridică provocări specifice în zona de exploatare, procesul de obținere a avizelor și autorizațiilor, cercetare și inovație, personal calificat puțin și performanțele de mediu, sănătate și siguranță la locul de munca din industria extractivă. Presiunea asupra furnizării de materii prime, împreună cu nevoia pentru o mai bună eco-eficiență, ridică de asemenea o întrebare - *cum poate fi îmbunătățită utilizarea eficientă a materiilor prime.*

Cu excepția unor minerale, îmbunătățirea posibilităților de exploatare în UE nu va reduce semnificativ necesarul de import din alte țări. Totuși, competitivitatea economiilor noastre necesită un flux stabil și constant de materii prime, fără întreruperi majore în furnizare. În raport cu acest fapt, proliferarea măsurilor introduse de țări ce au ca efect limitarea accesului Europei la materiile prime și absența unei transparențe complete în producția și comerțul de materii prime, sunt motive de îngrijorare. De aici rezultă importanța unui teren de manevra pentru operatorii UE.

Mai există și întrebarea legată de cât de util ar fi să se aducă țărilor în dezvoltare sprijinul necesar pentru gestionarea exploatarilor de materii prime într-o modalitate durabilă astfel încât să se permită exploatarea acestor resurse în beneficiul cetățenilor acestor țări, mai ales a celor din zonele în care se desfășoară aceste exploatări. Aceasta ar putea include acțiuni armonizate cu inițiative internaționale în desfășurare, al căror scop este creșterea transparenței în industria extractivă, la nivel mondial¹, pentru a asigura exploatare și utilizare responsabilă a resurselor, cât și creșterea durabilă a economiei globale. Întărirea capacității instituționale pentru a asigura un control riguros al resurselor minerale este importantă.

Pentru abordarea eficientă a acestor aspecte, este nevoie de elaborarea unei abordări integrate care să includă politici cheie pentru comerț, relații externe și dezvoltare, cât și pentru competitivitate, mediu și social.

În cele din urmă, există nevoia de a se îmbunătăți gradul de cunoaștere a resurselor de materiile prime. Elaboratorii de politici de nivele diferite au nevoie de informații adecvate, corecte și oportune despre materii prime. Deoarece sursele pentru astfel de informații în Europa tind să fie fragmentate și incomplete, se vor lua măsuri și în această privință.

Context politic

Vice-Președintele Comisiei, dl. Günter Verheugen, responsabil pentru politici de industrie și servicii a declarat în martie 2007: *"Industria europeană necesită anticipare în ceea ce*

¹ Exemplu: <http://eitransparency.org/> or <http://www.icmm.com/>

privește fluxul de materii prime, și prețuri stabile pentru a rămâne competitive. Ne angajăm să îmbunătățim condițiile de acces la materiile prime, fie că sunt în Europa sau accesate de peste hotare.”

Consiliul de Miniștri (Competitivitate) a cerut Comisiei ca în 21 mai 2007 să *‘întocmească o abordare coerentă în ceea ce privește furnizarea de materii prime, incluzând toate domeniile de politică relevante (afaceri externe, comerț, mediu, dezvoltare și cercetare, și politica de inovare) și pentru a identifica măsuri corespunzătoare legate de accesul economic, de încredere și protectiv față de mediu, la exploatarea de resurse naturale, materii prime secundare și deșeuri reciclabile, mai ales în ceea ce privesc piețele țărilor terțe’.*

Acest aspect a fost adresat prin documentul de lucru al Comisiei în ceea ce privește competitivitatea în industria extractivă non-energetică din UE, al cărui scop principal a fost îmbunătățirea situației de aprovizionare internă a UE².

Dimensiunea internațională a problemei materiilor prime a fost recunoscută în cadrul Summitului G8 din Heiligendamm din 6-8 iunie 2007 care a adoptat o declarație de *‘Responsabilitate pentru materii prime: transparență și dezvoltare durabilă’*³, concentrându-se în special asupra importanței rolului sectorului extractiv.

Al 4-lea raport⁴ Al Grupului la Nivel Înalt pentru Competitivitate, Energie și Mediu din 11 iunie 2007 subliniază nevoia unei schimbări a abordării actuale înspre o utilizare eficientă a resurselor și utilizarea resurselor la nivel global pe principiul dezvoltării durabile, prin luarea în considerare a Strategiei UE de utilizare durabilă a resurselor naturale⁵ cât și politicile viitoare legate de Politica Industrială Durabilă⁶ și Consum și Producție Durabilă⁷.

Cu deosebită considerație,

PRESEDINTE

ION POPESCU

² Vezi : http://ec.europa.eu/enterprise/steel/index_en.htm

³ Vezi : <http://www.g-8.de/Webs/G8/EN/Homepage/home.html>

⁴ Vezi : http://ec.europa.eu/enterprise/environment/hlg/hlg_en.htm#rec

⁵ Vezi: <http://ec.europa.eu/environment/natres/index.htm>

⁶ Vezi: http://ec.europa.eu/enterprise/environment/sip_en.htm

⁷ Vezi: http://ec.europa.eu/environment/eussd/escp_en.htm